

WIJ BEATRIX, BIJ DE GRATIE GODS,
KONINGIN DER NEDERLANDEN,
PRINSES VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

Voorstel van wet
tot wijziging van de Wet werk en bijstand in verband met de herziening van de definities van gezin
en middelen (Wet afschaffing huishoudinkomenstoets)

Allen die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is de definities van gezin en middelen te herzien met het oog op het recht op bijstand van gehuwden met meerderjarige inwonende kinderen en alleenstaande of alleenstaande ouder met meerderjarige inwonende kinderen;
Zo is het dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel I. Wijziging van de Wet werk en bijstand

De Wet werk en bijstand wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 4 komt te luiden:

Artikel 4 Alleenstaande, alleenstaande ouder en gezin

1. In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. alleenstaande: de ongehuwde die geen tot zijn last komende kinderen heeft en geen gezamenlijke huishouding voert met een ander, tenzij het betreft een bloedverwant in de eerste graad of een bloedverwant in de tweede graad indien er bij één van de bloedverwanten in de tweede graad sprake is van zorgbehoefte;
- b. alleenstaande ouder: de ongehuwde die de volledige zorg heeft voor een of meer tot zijn last komende kinderen en geen gezamenlijke huishouding voert met een ander, tenzij het betreft een bloedverwant in de eerste graad of een bloedverwant in de tweede graad indien er bij één van de bloedverwanten in de tweede graad sprake is van zorgbehoefte;
- c. gezin:
 - 1°. de gehuwden tezamen;
 - 2°. de gehuwden met de tot hun last komende kinderen;
 - 3°. de alleenstaande ouder met de tot zijn last komende kinderen;
- d. kind: het in Nederland woonachtige eigen kind of stiefkind of, voor de toepassing van de artikelen 9, 9a, 25, eerste lid, 26 en 30, tweede lid, het in Nederland woonachtige pleegkind;
- e. ten laste komend kind: het kind jonger dan 18 jaar voor wie aan de alleenstaande ouder of de gehuwde op grond van artikel 18 van de Algemene Kinderbijslagwet kinderbijslag wordt betaald, zal worden betaald of zou worden betaald indien artikel 7, tweede lid, van die wet niet van toepassing zou zijn.

2. Onder bloedverwant in de eerste graad als bedoeld in het eerste lid, onderdelen a en b, wordt mede verstaan een meerderjarig stiefkind of een meerderjarig voormalig pleegkind van de ongehuwde.

B

In artikel 5, onderdeel e, wordt "de alleenstaande, de alleenstaande ouder met zijn ten laste komende kinderen of het gezin" vervangen door: de belanghebbende of het gezin.

C

In artikel 7, derde lid, onderdeel b, vervalt: onderdelen a of b,.

D

Artikel 9 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het derde lid komt te luiden:

3. Indien bijstand wordt verleend aan gehuwden gelden de verplichtingen, bedoeld in het eerste lid, voor ieder van hen.

2. Het vijfde lid komt te luiden:

5. De verplichtingen, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a en b, zijn niet van toepassing op de persoon die blijkens een indicatiebeschikking of herindicatiebeschikking tot de doelgroep behoort van de Wet sociale werkvoorziening.

3. Het zesde lid vervalt.

E

Artikel 11, vierde lid, komt te luiden:

4. Het recht op bijstand komt de echtgenoten gezamenlijk toe, tenzij een van de echtgenoten geen recht op bijstand heeft.

F

Artikel 13, tweede lid, onderdeel b, komt te luiden:

b. die onbetaald verlof geniet als bedoeld in artikel 1, onderdeel g, van de Werkloosheidswet of die gehuwd is met een zodanig persoon, voor zover diens gebrek aan middelen daarvan het gevolg is, tenzij de belanghebbende alleenstaande ouder is en hij verlof geniet als bedoeld in hoofdstuk 6 van de Wet arbeid en zorg.

G

In artikel 18, vierde lid, vervalt: en de ten laste komende kinderen van de alleenstaande ouder.

H

In artikel 19, eerste lid, aanhef, wordt "hebben de alleenstaande, alleenstaande ouder met zijn ten laste komende kinderen of het gezin" vervangen door: heeft de alleenstaande of het gezin.

I

De artikelen 20 tot en met 24 komen te luiden:

Artikel 20 Jongerennormen

1. Voor belanghebbenden jonger dan 21 jaar zonder ten laste komende kinderen is de norm per kalendermaand, indien het betreft:

a. een alleenstaande van 18, 19 of 20 jaar: € 230,91;

b. gehuwden waarvan beide echtgenoten 18, 19 of 20 jaar zijn: € 461,82;

c. gehuwden waarvan een echtgenoot 18, 19 of 20 jaar is en de andere echtgenoot 21 jaar of ouder: € 899,12.

2. Voor belanghebbenden jonger dan 21 jaar met een of meer ten laste komende kinderen is de norm per kalendermaand, indien het betreft:

a. een alleenstaande ouder van 18, 19 of 20 jaar: € 498,19;

b. gehuwden waarvan beide echtgenoten 18, 19 of 20 jaar zijn: € 729,10;

c. gehuwden waarvan een echtgenoot 18, 19 of 20 jaar is en de andere echtgenoot 21 jaar of ouder: € 1.166,40.

Artikel 21 Normen 21-65 jaar

Voor belanghebbenden van 21 jaar of ouder doch jonger dan 65 jaar is de norm per kalendermaand, indien het betreft:

a. een alleenstaande: € 668,21;

b. een alleenstaande ouder: €935,49;

c. gehuwden waarvan beide echtgenoten jonger zijn dan 65 jaar: €1.336,42.

Artikel 22 Normen 65 jaar of ouder

Voor belanghebbenden van 65 jaar of ouder is de norm per kalendermaand, indien het betreft:

- a. een alleenstaande: € 1.026,35;
- b. een alleenstaande ouder: € 1.291,60;
- c. gehuwden waarvan beide echtgenoten 65 jaar of ouder zijn: €1.412,71;
- d. gehuwden waarvan een echtgenoot 65 jaar of ouder is en de andere echtgenoot 21 jaar of ouder, doch jonger dan 65 jaar: € 1.412,71.

Artikel 23 Normen in inrichting

1. Bij een verblijf in een inrichting is de norm per kalendermaand, indien het betreft:

- a. een alleenstaande of een alleenstaande ouder: € 296,26;
- b. gehuwden: € 460,79.

2. Het bedrag van de norm, bedoeld in het eerste lid, wordt verhoogd met:

- a. voor een alleenstaande of een alleenstaande ouder € 49,00;
- b. voor gehuwden € 93,00.

3. Indien een van de gehuwden in een inrichting verblijft, is de norm de som van de normen die voor ieder van hen als alleenstaande of alleenstaande ouder zouden gelden.

Artikel 24 Afwijking norm gehuwden

Indien een van de gehuwden geen recht op algemene bijstand heeft, is voor de rechthebbende echtgenoot de norm gelijk aan de norm die voor hem als alleenstaande of alleenstaande ouder zou gelden.

J

In artikel 25, eerste lid, wordt "de norm, bedoeld in artikel 20, eerste lid, onderdeel b, en tweede lid, onderdeel b" vervangen door: de norm, bedoeld in artikel 21, onderdelen a en b.

K

Artikel 26 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het opschrift wordt "Gezin" vervangen door: Gehuwden.

2. "de norm, bedoeld in artikel 21" wordt vervangen door: de norm, bedoeld in artikel 20, eerste lid, onderdelen b en c, en tweede lid, onderdelen b en c, en artikel 21, onderdeel c.

L

Artikel 31 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt "de alleenstaande, de alleenstaande ouder met zijn ten laste komende kinderen of het gezin" telkens vervangen door: de alleenstaande of het gezin.

2. Het tweede lid wordt als volgt gewijzigd:

- a. In onderdeel h vervalt: waarbij voor 16- en 17-jarigen een maximum geldt van € 827,00 per maand,.
- b. In onderdeel r vervalt: of alleenstaande ouder met een of meer meerderjarige kinderen.
- c. Onder vervanging van de puntkomma aan het slot van onderdeel v door een punt, vervalt onderdeel w.

M

Artikel 32 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het derde en vierde lid komen te luiden:

3. Indien een van de gehuwden geen recht op algemene bijstand heeft, wordt zijn inkomen slechts in aanmerking genomen voor zover het inkomen van de gehuwden tezamen, met inbegrip van de bijstand die zou worden verleend indien zijn inkomen niet in aanmerking wordt genomen, meer zou bedragen dan de bijstandsnorm voor gehuwden. Voor de vaststelling van het inkomen van de niet-rechthebbende echtgenoot is deze paragraaf van overeenkomstige toepassing.

4. In afwijking van het derde lid wordt, indien de gehuwden gescheiden leven, doch niet duurzaam gescheiden, het inkomen van de niet-rechthebbende echtgenoot slechts in aanmerking genomen voor zover het de bijstandsnorm te boven gaat.

2. Het vijfde lid vervalt.

N

Artikel 33, vijfde lid, komt te luiden:

5. Indien de alleenstaande, de alleenstaande ouder of een van de echtgenoten 65 jaar of ouder is, wordt voor de vaststelling van de hoogte van de algemene bijstand een in de vorm van een periodieke uitkering ontvangen particuliere oudedagsvoorziening buiten beschouwing gelaten tot een bedrag van:

- a. voor een alleenstaande en een alleenstaande ouder: € 18,80 per kalendermaand;
- b. voor de gehuwden tezamen: € 37,60 per kalendermaand.

O

Artikel 34 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onderdeel a, wordt "de alleenstaande, de alleenstaande ouder met zijn ten laste komende kinderen of het gezin" vervangen door: de alleenstaande of het gezin.

2. In het tweede lid, onderdeel a, wordt "de alleenstaande, de alleenstaande ouder met zijn ten laste komende kinderen of het gezin" vervangen door: persoon en gezin.

3. Het derde lid wordt als volgt gewijzigd:

- a. In onderdeel b wordt "voor een alleenstaande ouder en zijn ten laste komende kinderen" vervangen door: voor een alleenstaande ouder.
- b. In onderdeel c wordt "voor de gezinsleden tezamen" vervangen door: voor de gehuwden tezamen.

P

Artikel 35 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, wordt "de alleenstaande, de alleenstaande ouder met zijn ten laste komende kinderen of het gezin" vervangen door: de alleenstaande of het gezin.

2. In het negende lid wordt "een alleenstaande, een alleenstaande ouder met zijn ten laste komende kinderen of een gezin" vervangen door: een alleenstaande of een gezin.

Q

In artikel 36, zesde lid, vervalt: , alleenstaande ouder met zijn ten laste komende kinderen.

R

Artikel 38 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid, onderdeel c, vervalt, onder vervanging van de puntkomma aan het slot van onderdeel b door een punt.
2. Het zesde lid vervalt.

S

Artikel 41 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het vierde en vijfde lid komen te luiden:

4. Een aanvraag van algemene bijstand die alleen ziet op alleenstaanden en alleenstaande ouders jonger dan 27 jaar en gehuwden waarvan beide echtgenoten jonger dan 27 jaar zijn wordt niet eerder ingediend dan vier weken na de melding, bedoeld in artikel 44, en wordt niet eerder dan vier weken na die melding door het college in behandeling genomen.

5. Indien tot de personen voor wie bijstand is aangevraagd een of meer personen jonger dan 27 jaar behoren, worden documenten verstrekt die het college kunnen helpen bij de beoordeling of die personen jonger dan 27 jaar nog mogelijkheden hebben binnen het uit 's Rijks kas bekostigde onderwijs.

2. In het zesde lid vervalt: , onderdelen a en b.

T

Artikel 43 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het tweede lid komt te luiden:

2. De bijstand wordt door de echtgenoten gezamenlijk aangevraagd dan wel door een van hen met schriftelijke toestemming van de ander.

2. In het derde lid wordt "een of meer van de meerderjarige gezinsleden" vervangen door: een van de echtgenoten.

U

Artikel 44, vierde lid, komt te luiden:

4. Bij een besluit tot toekenning van algemene bijstand voor zover dat ziet op personen van 18 jaar of ouder, doch jonger dan 27 jaar, wordt, in een bijlage, een plan van aanpak opgenomen als bedoeld in artikel 44a.

V

Artikel 45 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het derde lid, aanhef, wordt "de alleenstaande, de alleenstaande ouder met zijn ten laste komende kinderen of het gezin" vervangen door: de alleenstaande of het gezin.

2. Het vierde en het vijfde lid komen te luiden:

4. De algemene bijstand wordt uitbetaald aan ieder van de rechthebbende echtgenoten voor de helft dan wel op hun gezamenlijk verzoek aan een van hen voor het geheel.

5. Ingeval van overlijden van een van de echtgenoten, van de alleenstaande ouder, van het laatste ten laste komende kind van gehuwden waarvan de leeftijd van een echtgenoot of beide echtgenoten 18, 19 of 20 jaar is, of van het laatste ten laste komende kind van de alleenstaande ouder, wordt de algemene bijstand tot en met één maand na de dag van het overlijden, betaald naar de op het moment van overlijden van toepassing zijnde bijstandsnorm aan de andere echtgenoot, de ten laste komende kinderen, onderscheidenlijk de gewezen alleenstaande ouder.

W

Artikel 47a, eerste lid, onderdeel b, komt te luiden:

b. gehuwden, van wie beide echtgenoten 65 jaar of ouder zijn dan wel van wie één echtgenoot 65 jaar of ouder is;.

X

In artikel 47c, vijfde lid, vervalt: en de alleenstaande ouder met zijn ten laste komende kinderen.

Y

Artikel 47d, derde lid, komt te luiden:

3. Voor algemene bijstand als aanvullende inkomensvoorziening ouderen heeft de belanghebbende zich gemeld als zijn naam, adres en woonplaats bij de Sociale verzekeringsbank zijn geregistreerd, en:

a. indien het gehuwden betreft waarvan de echtgenoot van degene die 65 jaar of ouder is, jonger dan 27 jaar is: de belanghebbende door de Sociale verzekeringsbank op de hoogte is gesteld van de verplichting, bedoeld in artikel 9, eerste lid, onderdeel a, en de inhoud van het tweede lid, artikel 41, vijfde en zevende lid, en artikel 43, vijfde lid;

b. indien het alleenstaanden of alleenstaande ouders van 65 jaar of ouder betreft of indien het gehuwden betreft waarvan beide echtgenoten 65 jaar of ouder zijn: hij in staat is gesteld zijn aanvraag in te dienen bij de Sociale verzekeringsbank.

Z

Artikel 50, eerste lid, komt te luiden:

1. De belanghebbende die eigenaar is van een door hemzelf of zijn gezin bewoonde woning met bijbehorend erf, heeft recht op bijstand voor zover tegeldemaking, bezwaring of verdere bezwaring, van het in de woning met bijbehorend erf gebonden vermogen in redelijkheid niet kan worden verlangd.

AA

Artikel 59, eerste en tweede lid, komen te luiden:

1. Onverminderd artikel 58 kunnen kosten van bijstand, indien de bijstand aan een gezin wordt verleend, van alle gezinsleden worden teruggevorderd.

2. Indien de bijstand als gezinsbijstand aan gehuwden had moeten worden verleend maar zulks achterwege is gebleven, omdat de belanghebbende de verplichtingen, bedoeld in artikel 17, of artikelen 30c, tweede en derde lid, van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen, niet of niet behoorlijk is nagekomen, kunnen de kosten van bijstand mede worden teruggevorderd van de persoon met wiens middelen als bedoeld in paragraaf 3.4, bij de verlening van bijstand rekening had moeten worden gehouden.

AB

AC

Artikel 78m wordt als volgt gewijzigd:

1. "4, vierde lid," wordt vervangen door: 4, tweede lid,.

2. Na "gezamenlijke huishouding met" wordt ingevoegd: een meerderjarig aangehuwd kind of.

AC

Aan hoofdstuk 7A worden drie artikelen waarvan de nummering aansluit op het laatste artikel van dat hoofdstuk toegevoegd, luidende:

Artikel 78# Overgangsrecht herziening huishoudinkomenstoets

1. Op de persoon die op de dag voor inwerkingtreding van de Wet afschaffing huishoudinkomenstoets recht heeft op algemene bijstand zijn de artikelen 4, 5, onderdeel e, 7, derde lid, onderdeel b, 9, derde, vijfde en zesde lid, 11, vierde lid, 13, tweede lid, onderdeel b, 18, vierde lid, 19, eerste lid, aanhef, 20 tot en met 24, 25, eerste lid, 26, 31, eerste en tweede lid, onderdelen h, r en w, 32, derde tot en met vijfde lid, 33, vijfde lid, 34, eerste lid, onderdeel a, tweede lid, onderdeel a, en derde lid, onderdelen b en c, 35, eerste en negende lid, 36, zesde lid, 38, eerste lid, onderdeel c, en zesde lid, 41, vierde tot en met zesde lid, 43, tweede en derde lid, 44, vierde lid, 45, derde lid, aanhef, vierde en vijfde lid, 47a, eerste lid, onderdeel b, 47c, vijfde lid, 50, eerste lid, 59, eerste en tweede lid, 78m, zoals die luiden op die dag, van toepassing indien die toepassing leidt tot een hogere uitkering. Die toepassing eindigt op het tijdstip waarop het recht op die algemene bijstand eindigt doch ten hoogste met ingang van 1 januari 2013.

2. Bij de toepassing van de artikelen, bedoeld in het eerste lid, wordt met ingang van 1 juli 2012:

a. in artikel 4, tweede lid, aanhef, en 32, vijfde lid, onderdeel c, voor "€ 1.059,49" gelezen: € 1.065,79;

b. in artikel 20, eerste lid, onderdeel a, voor "€ 230,91" gelezen: € 230,98;

c. in artikel 20, eerste lid, onderdeel b, voor "€ 668,21" gelezen: € 668,44;

d. in artikel 20, tweede lid, onderdeel a, voor "€ 498,19" gelezen: € 498,35;

e. in artikel 20, tweede lid, onderdeel b, voor "€ 935,49" gelezen: € 935,81;

f. in artikel 21, eerste lid, voor "€ 1.336,42" gelezen: € 1.336,87;

g. in artikel 21, tweede lid, onderdeel a, onder 1°, voor "€461,82" gelezen: € 461,96;

h. in artikel 21, tweede lid, onderdeel a, onder 2° voor "€ 729,10" gelezen: € 729,33;

i. in artikel 21, tweede lid, onderdeel b, onder 1°, voor "€899,12" gelezen: € 899,42;

j. in artikel 21, tweede lid, onderdeel b, onder 2° voor "€ 1.166,40" gelezen: € 1.166,79;

k. in artikel 21, tweede lid, onderdeel c, voor "€ 1.130,03" gelezen: € 1.130,40;

l. in artikel 22, onderdeel a, voor "€ 1.026,35" gelezen: € 1.026,66;

m. in artikel 22, onderdeel b, voor "€ 1.291,60" gelezen: € 1291,99;

n. in artikel 22, onderdeel c, voor "€1.412,71" gelezen: € 1.413,13;

o. in artikel 23, eerste lid, onderdeel a, voor "€ 296,26" gelezen: € 296,35;

p. in artikel 23, eerste lid, onderdeel b, voor "€ 460,79" gelezen: € 460,93;

- q. in artikel 31, tweede lid, onderdeel r, wordt voor "120,00" gelezen: € 120,23.
3. Dit artikel vervalt met ingang van 1 januari 2013.

Artikel 78# Recht op bijstand voor datum melding

1. Aan een persoon:

- a. die zich tussen 26 april 2012 en 2 maanden na publicatie van de Wet afschaffing huishoudinkomenstoets in het Staatsblad heeft gemeld om bijstand aan te vragen; en
b. van wie het college heeft vastgesteld dat hij als gevolg van de inwerkingtreding van de Wet afschaffing huishoudinkomenstoets recht heeft op algemene bijstand,
wordt die bijstand toegekend vanaf de dag waarop dit recht is ontstaan en kan deze dag, in afwijking van artikel 44, eerste lid, liggen voor de dag waarop belanghebbende zich heeft gemeld doch niet voor 1 januari 2012.
2. Op de persoon, bedoeld in het eerste lid, is artikel 41, vierde lid, niet van toepassing.

Artikel 78# Uitbetaling door Sociale verzekeringsbank aan het college

Indien als gevolg van inwerkingtreding van de Wet afschaffing huishoudinkomenstoets het college ten aanzien van belanghebbende over een periode een vordering heeft met betrekking tot kosten van algemene bijstand en als gevolg van inwerkingtreding van die wet die belanghebbende over diezelfde periode recht op algemene bijstand heeft jegens de Sociale verzekeringsbank, betaalt de Sociale Verzekeringsbank, zonder dat daarvoor machtiging nodig is van de belanghebbende, op verzoek van het college uit die bijstand het bedrag van die vordering uit aan het college.

Artikel II. Wijziging van de Wet werk en bijstand

De Wet werk en bijstand, zoals die komt te luiden na inwerkingtreding van artikel I, wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 20 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:

- a. In onderdeel a wordt "€ 230,91" vervangen door: € 230,98.
b. In onderdeel b wordt "€ 461,82" vervangen door: € 461,96.
c. In onderdeel c wordt "€ 899,12" vervangen door: € 899,42.

2. Het tweede lid wordt als volgt gewijzigd:

- a. In onderdeel a wordt "€ 498,19" vervangen door: € 498,35.
b. In onderdeel b wordt "€ 729,10" vervangen door: € 729,33.
c. In onderdeel c wordt "€1.166,40" vervangen door: € 1.166,79.

B

Artikel 21 wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel a wordt "€ 668,21" vervangen door: € 668,44.
2. In onderdeel b wordt "€ 935,49" vervangen door: € 935,81.
3. In onderdeel c wordt "€ 1.336,42" vervangen door: € 1.336,87.

C

Artikel 22 wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel a wordt "€ 1.026,35" vervangen door: € 1.026,66.
2. In onderdeel b wordt "€ 1.291,60" vervangen door: € 1.291,99.
3. In de onderdelen c en d wordt "€ 1.412,71" Vervangen door: € 1.413,13

D

Artikel 23, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

- a. In onderdeel a wordt "€ 296,26" vervangen door: € 296,35.
b. In onderdeel b wordt "€ 460,79" vervangen door: € 460,93.

Artikel III. Wijziging van de Wet op het consumentenkrediet

Artikel 5, onderdeel a, onder 1°, van de Wet op het consumentenkrediet komt te luiden:

1°. echtgenoten of geregistreerde partners als bedoeld in artikel 3 van de Wet werk en bijstand, van wie het gezamenlijk netto maandinkomen niet hoger is dan de norm genoemd in artikel 21, onderdeel c, van die wet;

Artikel IV. Wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering

Artikel 475d, eerste tot en met derde lid, van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering komt te luiden:

1. De beslagvrije voet bedraagt voor schuldenaren die kunnen worden aangemerkt als:

a. echtgenoten of geregistreerde partners als bedoeld in artikel 3 van Wet werk en bijstand die beiden 21 jaar of ouder zijn: negentig procent van de norm genoemd in artikel 21, onderdeel c, respectievelijk artikel 22, onderdeel c en d, van die wet;

b. een alleenstaande en een alleenstaande ouder als bedoeld in artikel 4, onderdeel a en b, van de Wet werk en bijstand die 21 jaar of ouder, doch jonger dan 65 jaar zijn:

1°. indien het periodieke inkomen bij de beslaglegger bekend is: 90 procent van dat inkomen inclusief de vakantie-aanspraak, doch ten minste 90 procent van de norm genoemd in artikel 21, onderdeel a en b, van de Wet werk en bijstand en ten hoogste 90 procent van die norm nadat deze eerst is verhoogd met het bedrag genoemd in artikel 25, tweede lid, van die wet;

2°. indien het periodieke inkomen niet bij de beslaglegger bekend is: 90 procent van de norm genoemd in artikel 21, onderdeel a en b, van de Wet werk en bijstand;

c. een alleenstaande van 65 jaar of ouder en een alleenstaande ouder van 65 jaar of ouder: negentig procent van de norm genoemd in artikel 22, onderdeel a en b, van die wet.

2. De beslagvrije voet bedraagt voor schuldenaren die kunnen worden aangemerkt als:

a. echtgenoten of geregistreerde partners zonder ten laste komende kinderen die beiden jonger zijn dan 21 jaar: 90 procent van de norm genoemd in artikel 20, eerste lid, onderdeel b, van de Wet werk en bijstand;

b. echtgenoten of geregistreerde partners zonder ten laste komende kinderen waarvan een van hen jonger is dan 21 jaar: 90 procent van de norm genoemd in artikel 20, eerste lid, onderdeel c, van de Wet werk en bijstand;

c. een alleenstaande jonger dan 21 jaar: 90 procent van de norm genoemd in artikel 20, eerste lid, onderdeel a, van de Wet werk en bijstand;

d. een alleenstaande ouder jonger dan 21 jaar: 90 procent van de norm genoemd in artikel 20, tweede lid, onderdeel a, van de Wet werk en bijstand;

e. echtgenoten of geregistreerde partners die beiden jonger zijn dan 21 jaar met een of meer ten laste komende kinderen: 90 procent van de norm genoemd in artikel 20, tweede lid, onderdeel b, van de Wet werk en bijstand;

f. echtgenoten of geregistreerde partners waarvan een van hen jonger is dan 21 jaar met een of meer ten laste komende kinderen: 90 procent van de norm genoemd in artikel 20, tweede lid, onderdeel c, van de Wet werk en bijstand.

3. Voor zover het echtgenoten of geregistreerde partners betreft, wordt de beslagvrije voet voor ten hoogste de helft verminderd met het eigen, niet onder beslag liggende periodieke inkomen inclusief vakantie-aanspraak van degene aan wie de bijstand samen met de schuldenaar zou kunnen toekomen.

Artikel V. Wijziging van de Wet op de huurtoeslag

In artikel 27, vierde lid, van de Wet op de huurtoeslag wordt "artikel 21, eerste lid," vervangen door: artikel 21, onderdeel c,.

Artikel VI. Inwerkingtreding

De artikelen van deze wet treden in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin zij wordt geplaatst, waarbij:

a. de artikelen I, III, IV en V terugwerken tot en met 1 januari 2012; en

b. artikel II terugwerkt tot en met 1 juli 2012.

Artikel VII. Citeertitel

Deze wet wordt aangehaald als: Wet afschaffing huishoudinkomenstoets.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

P. de Krom

MEMORIE VAN TOELICHTING

ALGEMEEN

1. Aanleiding

Sinds 1 januari 2012 zijn de definities van gezin en middelen in de Wet werk en bijstand (WWB) gewijzigd waar het betreft gehuwden met ten laste komende kinderen en/of meerderjarige inwonende kinderen en alleenstaande of alleenstaande ouder met meerderjarige inwonende kinderen die in dezelfde woning hun hoofdverblijf hebben (huishoudinkomenstoets)¹. In het Begrotingsakkoord² is afgesproken dat deze huishoudinkomenstoets wordt afgeschaft. Dit wetsvoorstel is de uitwerking van deze afspraak.

2. Ingangsdatum en anticiperen door gemeenten, SVB en UWV

Gelet op het Begrotingsakkoord zullen de wijzigingen in dit wetsvoorstel met betrekking tot het afschaffen van de huishoudinkomenstoets terugwerken tot en met 1 januari 2012.

Voor personen die op 31 december 2011 een bijstandsuitkering ontvingen (hierna: het zittend bestand), geldt op grond van het voorgestelde artikel 78s van de WWB voor de toepassing van de huishoudinkomenstoets een overgangsrecht dat per 1 juli 2012 afloopt. Ten tijde van het parlementaire traject van het voorliggende wetsvoorstel zijn de gemeenten en Sociale verzekeringsbank (SVB) druk bezig met de werkzaamheden rond de overzetting van het zittend bestand. Om te voorkomen dat gemeenten werkzaamheden zouden verrichten die na inwerkingtreding van dit wetsvoorstel teruggedraaid zouden moeten worden, is hen schriftelijk verzocht om op het wetsvoorstel te anticiperen en met de werkzaamheden rond de overzetting van het zittend bestand te stoppen. Om dezelfde reden is de gemeenten verzocht om openstaande aanvragen af te doen met toepassing van de wijzigingen waarin dit wetsvoorstel voorziet. De Eerste Kamer, de Tweede Kamer en de Inspectie SZW zijn hierover geïnformeerd.

3. Gevolgen voor verschillende groepen

Hieronder wordt voor de verschillende groepen personen die te maken hebben (gehad) met de huishoudinkomenstoets omschreven wat de gevolgen zijn van dit wetsvoorstel.

a. Zittend bestand

Zoals hierboven al beschreven zou het zittend bestand pas met ingang van 1 juli 2012 met de huishoudinkomenstoets te maken krijgen. Als gevolg van dit wetsvoorstel in combinatie met het verzoek aan gemeenten om te anticiperen, zal de huishoudinkomenstoets helemaal niet (dus ook niet per 1 juli 2012) toegepast worden op het zittend bestand.

b. Hogere uitkering huishoudinkomenstoets

Er is een beperkte groep mensen voor wie toepassing van de huishoudinkomenstoets tot een hogere uitkering leidt dan zonder toepassing van de huishoudinkomenstoets. Voor deze groep is overgangsrecht opgenomen. Zie hiervoor de artikelsgewijze toelichting op artikel 78# (Overgangsrecht herziening huishoudinkomenstoets).

c. Lagere uitkering huishoudinkomenstoets

Er is een groep die door toepassing van de huishoudinkomenstoets wel bijstand toegekend heeft gekregen, maar waarbij toepassing van de huishoudinkomenstoets heeft geleid tot een lagere uitkering. Voor deze groep geldt dat de gemeente het oorspronkelijke besluit zal herzien met inachtneming van de bepalingen van dit wetsvoorstel.

d. Recht op bijstand ontstaat jegens SVB in plaats van college

¹ Wet van 22 december 2011 tot wijziging van de Wet werk en bijstand en samenvoeging van die wet met de Wet investeren in jongeren gericht op bevordering van deelname aan de arbeidsmarkt en vergroting van de eigen verantwoordelijkheid van uitkeringsgerechtigden (Stb. 2011, 650)

² Kamerstukken II 2011/12, 21501-07, nr. 910, p. 10.

Er is een groep mensen die algemene bijstand hebben ontvangen van het college, maar die door de terugwerkende kracht van de afschaffing van de huishoudinkomenstoets eigenlijk over die periode recht op bijstand van de SVB hebben. In die gevallen dient de SVB die bijstand uit te betalen aan het college. Artikel 78# (Uitbetaling door Sociale verzekeringsbank aan het college) voorziet hierin. Zie voorts de artikelsgewijze toelichting op dit artikel.

e. Aanvraag afgewezen

Er is een groep mensen die een aanvraag voor bijstand hebben ingediend en wier aanvraag is afgewezen vanwege de van toepassing zijnde huishoudinkomenstoets. Een nieuwe aanvraag kan voor deze groep achterwege blijven als het college aanleiding ziet om gebruik te maken van de in artikel 6:18, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht genoemde bevoegdheid tot intrekking of wijziging van een besluit. Voor zover het college daartoe geen aanleiding ziet, vindt herziening met toepassing van het voorgestelde artikel 78# op aanvraag plaats.

f. Geen aanvraag ingediend

Er zijn ook mensen die geen aanvraag voor bijstand hebben ingediend omdat ze al wisten dat ze door toepassing van de huishoudinkomenstoets geen recht hadden op bijstand. Voor deze groep is een artikel in dit wetsvoorstel opgenomen waardoor ze (indien ze bijstand aanvragen en aan de voorwaarden voldoen) met terugwerkende kracht recht op bijstand kunnen krijgen. Zie hiervoor de artikelsgewijze toelichting op artikel 78# (Recht op bijstand voor datum melding).

4. Financiële gevolgen

De besparingen op de uitkeringslasten die met de huishoudinkomenstoets gemoeid waren, worden teruggedraaid en toegevoegd aan het inkomensdeel van het WWB-budget. Het betreft 27 miljoen euro in 2012 en 54 miljoen euro voor 2013 en verder.

De uitvoeringskosten die samenhangen met de huishoudinkomenstoets werden gezien in een breder verband, namelijk met andere uit het Regeerakkoord 2010 voortvloeiende maatregelen op het terrein van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (Wet werken naar vermogen, Wet werk en inkomen kunstenaars, Afschaffing van de overdraagbaarheid van de algemene heffingskorting in het referentie minimumloon, huishoudinkomenstoets). In dit totaalpakket werden voor het onderdeel van de huishoudinkomenstoets geen uitvoeringskosten uit het gemeentefonds genomen. Het intrekken van de huishoudinkomenstoets heeft derhalve geen gevolgen voor de vergoeding van de uitvoeringskosten.

Terugdraaien van de huishoudinkomenstoets maakt de afname van de administratieve lasten op dit onderdeel ongedaan.

5. Voorlichting

Het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid zal de gemeenten ondersteunen bij de voorlichting van de burgers die door de huishoudinkomenstoets sinds 1 januari 2012 niet in aanmerking zijn gekomen voor algemene bijstand en nu met terugwerkende kracht wel. Het voorlichtingsmateriaal zal direct na parlementaire goedkeuring van de wet beschikbaar zijn. Gemeenten worden tijdig over deze ondersteuning geïnformeerd.

De voorgestelde wijzigingen strekken ertoe om de huishoudinkomenstoets en de daarmee samengaande wijziging van definities uit de verschillende wetten te verwijderen. Het betreft veelal technische wijzigingen. Om deze reden zullen in het artikelsgewijs deel van de memorie van toelichting slechts die wijzigingen worden toegelicht die niet enkel technisch van aard zijn.

ARTIKELSGEWIJS

Artikel I

Onderdeel AB

Artikel 78# Overgangsrecht herziening huishoudinkomenstoets

Voor een kleine groep zal de afschaffing van de huishoudinkomenstoets leiden tot een inkomensachteruitgang. Het gaat dan om de situatie dat er een gezinslid is dat a) aanleiding vormt tot wijziging van het huishoudtype (alleenstaande of alleenstaande ouder wordt door het meerderjarig inwonend kind een gezin) en b) inkomen heeft dat uitgezonderd is van de

huishoudinkomenstoets. Dit geldt bijvoorbeeld voor een alleenstaande met een inwonend meerderjarig kind waarbij tenminste één van hen een uitkering op grond van de Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wajong) ontvangt. In deze situatie leiden de gezinsbijstand en huishoudinkomenstoets er toe dat deze alleenstaande en het meerderjarig kind samen als één gezin worden gezien en daarmee een uitkering ter hoogte van 100% bijstandsnorm ontvangen. Tevens wordt de Wajong-uitkering uitgezonderd van de huishoudinkomenstoets. Voor 1 januari 2012 zou de ouder alleen de alleenstaandennorm van 70% bijstandsnorm ontvangen en het kind de Wajong-uitkering. Voor deze gevallen is in dit artikel overgangsrecht opgenomen. In het eerste lid van dit artikel is geregeld dat op de persoon die op de dag voor inwerkingtreding van de Wet afschaffing huishoudinkomenstoets (de dag dus voordat de huishoudinkomenstoets met terugwerkende kracht komt te vervallen) recht had op algemene bijstand, en die door het afschaffen van de huishoudinkomenstoets een lagere uitkering zou krijgen, de huishoudinkomenstoets nog voor een bepaalde tijd van toepassing blijft. Dit is geregeld door te bepalen dat een aantal artikelen van de WWB van toepassing blijven zoals ze luiden op de dag voor inwerkingtreding van de Wet afschaffing huishoudinkomenstoets. De toepassing van die artikelen eindigt op het moment dat het recht op algemene bijstand van de genoemde personen eindigt maar in ieder geval met ingang van 1 januari 2013.

In het tweede lid is bepaald dat de bedragen in de artikelen die op grond van het eerste lid nog voor bepaalde personen blijven luiden zoals ze luiden voor afschaffing van de huishoudinkomenstoets, per 1 juli 2012 worden geïndexeerd.

Artikel 78# Recht op bijstand voor datum melding

In artikel 44, eerste lid, van de WWB is geregeld dat bijstand niet kan worden toegekend over een periode gelegen voor de dag dat iemand zich gemeld heeft om bijstand aan te vragen.

In het eerste lid van dit artikel wordt daar voor een bepaalde periode en voor een bepaalde groep mensen een uitzondering op gemaakt. Het moet hierbij gaan om mensen:

- die zich hebben gemeld om algemene bijstand aan te vragen tussen 26 april 2012 (dag waarop bekend is geworden dat de huishoudinkomenstoets zou worden afgeschaft) en twee maanden na de publicatie van dit wetsvoorstel;
- het college moet hebben vastgesteld dat zij als gevolg van het afschaffen van de huishoudinkomenstoets recht op algemene bijstand hebben;

Indien aan bovenstaande voorwaarden is voldaan wordt de bijstand toegekend vanaf de dag waarop (met terugwerkende kracht) het recht is ontstaan. Deze dag kan voor de dag van melding liggen.

Dit is geregeld om tegemoet te komen aan personen die door afschaffing van de huishoudinkomenstoets met terugwerkende kracht recht hebben gekregen op algemene bijstand, maar doordat de huishoudinkomenstoets met terugwerkende kracht is herzien, zich pas melden om bijstand aan te vragen nadat bekend is geworden dat dit wetsvoorstel de huishoudinkomenstoets heeft afgeschaft. Om te voorkomen dat de colleges gedurende langere tijd, of zelfs onbepaalde tijd, te maken krijgen met latente bijstandsrechten, is de termijn waarbinnen de betrokkenen de aanvraag dient in te dienen in de tijd begrensd op twee maanden na de publicatie van dit wetsvoorstel. Deze termijn doet naar het oordeel van de regering zowel recht aan de belangen van de betrokkenen als van de colleges, terwijl hiermee ook voldoende rekening is gehouden met het feit dat de betreffende termijn in de zomermaanden valt.

De regering heeft kennisgenomen van de bezwaren van de vier grootste gemeenten, VNG en Divosa tegen de terugwerkende kracht tot 1 januari 2012. Van die zijde is aangegeven dat het om uitvoeringstechnisch redenen niet mogelijk is om rechtmatig bijstand te verlenen met terugwerkende kracht tot 1 januari 2012 aan aanvragers die zich niet eerder hebben gemeld en dat in verband hiermee terugwerkende kracht tot 1 mei 2012 in de rede ligt. Gezien de afspraken binnen de vijf fracties van het Begrotingsakkoord ziet de regering geen mogelijkheid om met deze bezwaren rekening te houden. Tevens is de regering van mening dat er sprake zou zijn van ongerechtvaardigde ongelijke behandeling indien aan personen die zich niet hebben gemeld algemene bijstand wordt verleend met terugwerkende kracht tot 1 mei 2012 en personen die zich wel hebben gemeld, maar waarvan hun bijstandaanvraag is afgewezen, algemene bijstand kan worden verleend met terugwerkende kracht tot 1 januari 2012.

In het tweede lid is bepaald dat de "zoektermijn" van vier weken voor personen jonger dan 27 jaar niet van toepassing is op de personen, bedoeld in het eerste lid. Voor deze groep heeft de periode tussen de datum waarop met terugwerkende kracht bijstand ontstaat en de datum van aanvraag de functie van zoektermijn.

Voorts dienen gemeenten het recht op bijstand te herbeoordelen voor personen wier aanvraag om bijstand in de periode van 1 januari 2012 tot de datum van inwerkingtreding van dit wetsvoorstel is afgewezen of bij wie de hoogte van de uitkering lager is in verband met toepassing van de huishoudinkomenstoets. De regering verwacht dat dit tot extra werk voor gemeenten zal leiden, maar - anders dan bij vorenbedoelde toekenningen met terugwerkende kracht - niet tot inhoudelijke

uitvoeringstechnische problemen.

Artikel 78# Uitbetaling door Sociale verzekeringsbank aan het college

Door de terugwerkende kracht van de wijzigingen met betrekking tot het afschaffen van de huishoudinkomentoets, kan het voorkomen dat sommige mensen over een periode algemene bijstand van het college hebben ontvangen terwijl ze eigenlijk (door die terugwerkende kracht) die algemene bijstand van de SVB hadden moeten ontvangen. Dit komt doordat door afschaffing van de huishoudinkomentoets de definitie van gezin wijzigt en daardoor ook de doelgroep van de aanvullende inkomensvoorziening voor ouderen (die door de SVB wordt verstrekt) wijzigt. Artikel 78# (Uitbetaling door Sociale verzekeringsbank aan het college) regelt dat in deze situatie de SVB die bijstand over die periode dient uit te betalen aan het college indien het college daar om verzoekt. Voor deze uitbetaling is geen machtiging van de belanghebbende nodig.

Deze wijze van uitbetaling zorgt ervoor dat gemeenten niet blijven zitten met uitkeringskosten waarin het inkomensdeel van hun budget niet voorziet. De SVB kan de betreffende uitkeringskosten in de kostenopgave betrekken.

Artikel II

In artikel I zijn de artikelen van de WWB gewijzigd zoals ze met terugwerkende kracht met ingang van 1 januari komen te luiden. In deze artikelen worden dan ook de normbedragen gehanteerd zoals ze vanaf 1 januari 2012 geluid zouden hebben.

Aangezien deze bedragen met ingang van 1 juli 2012 gewijzigd dienen te worden, wordt in artikel II een wijziging van bedragen voorgesteld zoals die met ingang van 1 juli 2012 moeten komen te luiden. In de inwerkingtredingsbepaling is bepaald dat dit artikel terugwerkt tot en met 1 juli 2012.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

P. de Krom